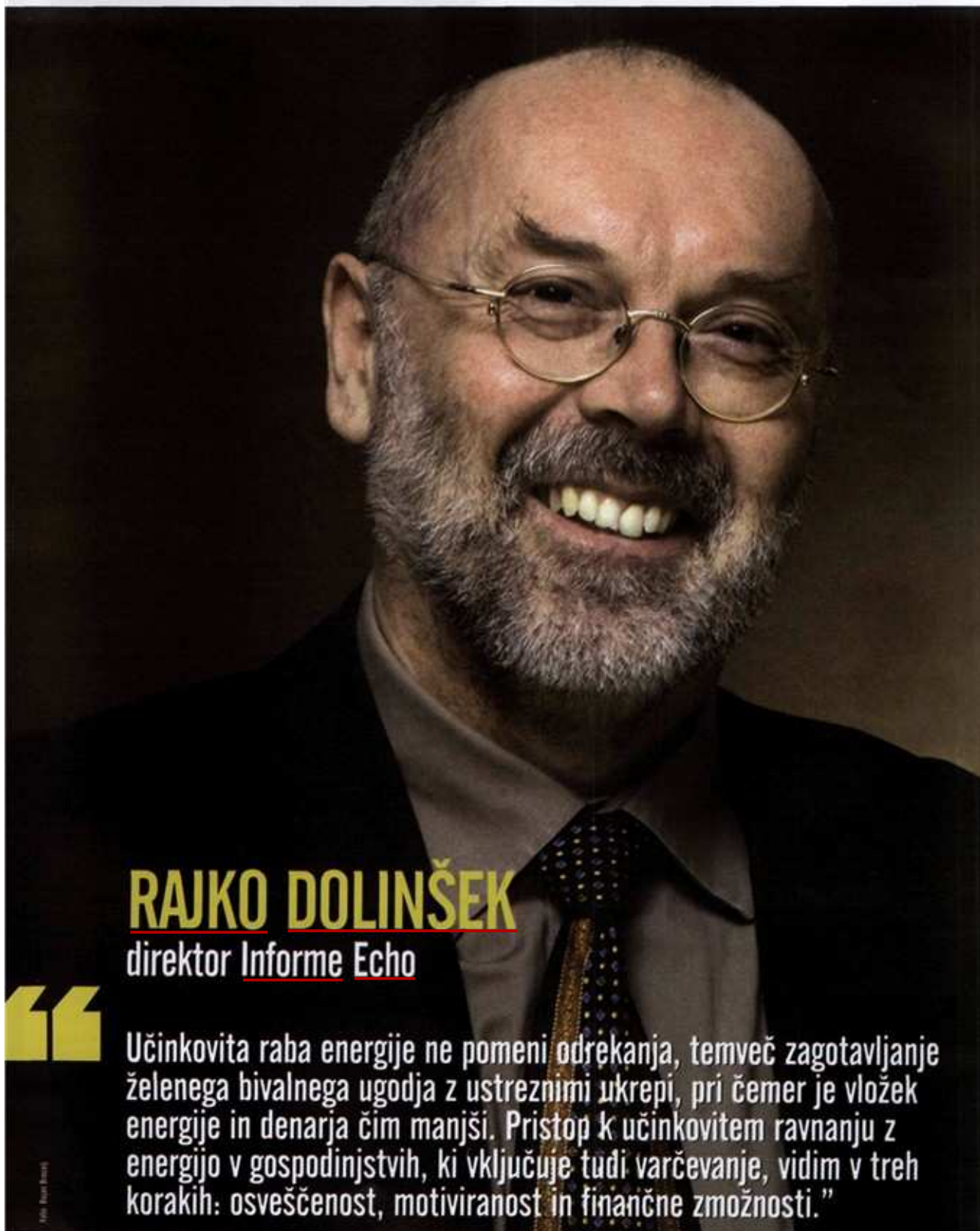

INTERVJU

poslovne

RAJKO DOLINŠEK

direktor Informe Echo

Učinkovita raba energije ne pomeni odrekanja, temveč zagotavljanje zelenega bivalnega ugodja z ustreznimi ukrepi, pri čemer je vložek energije in denarja čim manjši. Pristop k učinkovitem ravnanju z energijo v gospodinjstvih, ki vključuje tudi varčevanje, vidim v treh korakih: osveščenost, motiviranost in finančne zmožnosti."

Photo: Brian Bensch

“OSVEŠČENOST, MOTIVIRANOST IN FINANČNE ZMOŽNOSTI.”

KAPITAL: Kako smo Slovenci pri ravnanju z energijo učinkoviti, ali se zavedamo njenega pomena in ali sploh znamo pravilno ravnati z njo?

R. Dolinšek: “Raziskava energetske učinkovitosti Slovenije **REUS** 2011 je med drugim pokazala, da 82 % gospodinjstev zase meni, da ravnajo učinkovito z energijo. Po dejanskem ravnanju pa se v kategorijo učinkovitih uvršča le 33 %, kar je za 5 % več kot lani. Pri tem je zanimivo, da je največji odstotek ravnodušnih (potratnih pri ravnanju z energijo) v Ljubljani.”

KAPITAL: Katere vire energije najpogosteje uporabljamo?

R. Dolinšek: “Glavni vir energije pri ogrevanju gospodinjstev so drva. Razlog je predvsem v tem, da je les za ruralna območja najcenejši energent, saj ga veliko gospodinjstev pripravi sama. Na drugem mestu je še vedno kurilno olje, ki po pričakovanjih upada. V osnutku Strategije prehoda Slovenije v nizkoogljično družbo naj bi se do leta 2050 ukinil uvoz naftnih derivatov, kar pomeni, da se kurilno olje ne bo več uporabljalo. Na tretjem mestu pa je zemeljski plin, ki je v porastu. V tem letu je zabeležen tudi porast daljinske toplote, predvsem v večstanovanjskih stavbah, električne energije in geotermalne energije.”

KAPITAL: Posledice izpuščanja emisij toplogrednih plinov povzročajo zaskrbljujoče klimatske spremembe po celem svetu. K takšnemu onesnaževanju prispeva tudi vse večja poraba električne energije. Kakšna

je po vaših raziskavah poraba električne energije v Sloveniji?

R. Dolinšek: “Električna energija prispeva k onesnaževanju le, če je pridobljena iz fosilnih goriv. Če je pridobljena iz obnovljivih virov energije, kot so geotermalni viri, vodni viri ali sonce, ne prispeva k ustvarjanju emisij toplogrednih plinov. Prav tako električna energija iz jedrskih elektrarn ne ustvarja emisij. Čeprav je poraba električne energije pridobljene iz obnovljivih virov energije še vedno relativno nizka (8 %), se je v primerjavi s preteklim letom podvojila (lani 4 %). V prihodnjih 12 mesecih jo ima namen začeti uporabljati približno 3 % anketirancev. Poraba električne energije se je od lani nekoliko povečala. Razlogi so večje število gospodinskih in elektronskih aparatov ter hlajenje prostorov v času visokih temperatur. Kot dodatni vir ogrevanja je električna energija na prvem mestu. Pri lokalnem ogrevanju sanitarne vode, predvsem tam, kjer se sanitarna voda ne ogreva s centralnim sistemom ogrevanja, se v 83 % uporablja električni bojler.”

KAPITAL: Nam kot posameznikom se težko zdi, da bi sami lahko prispevali k varčevanju z električno energijo in s tem k varovanju okolja. Kako se torej odreči udobju modernega sveta?

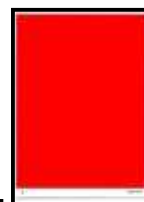
R. Dolinšek: “Učinkovita raba energije ne pomeni odrekanja, temveč zagotavljanje zelenega bivalnega ugodja z ustreznimi ukrepi, pri čemer je vložek energije in denarja čim manjši. Pristop k učinkovitemu ravnanju z energijo v go-

spodinjstvih, ki vključuje tudi varčevanje, vidim v treh korakih: osveščenost, motiviranost in finančne zmožnosti. Osveščenost je predpogoj za delovanje v smeri energetske učinkovitosti. Če se na zavedamo problema, ga tudi ne bomo rešili. Motiviranost lahko predstavlja prihranek pri stroških za ogrevanje, okoljska osveščenost ali zakonska obveznost. Ukrepi učinkovitega ravnanja z energijo so lahko spreminjanje potratnih navad, ki nič ne stanejo. Lahko so ukrepi povezani z manjšimi stroški, kot so uvedba delilnikov stroškov za toploto, termostatskih ventilov na radiatorjih, namestitve tesnilnega traka na oknih itd. Izolacija fasade, menjava oken in podobne investicije pa so finančno obremenjujoče, vendar omogočajo največji in dolgoročen prihranek pri stroških za ogrevanje.

Ob začetku kurilne sezone je pomembno, da iz radiatorjev spustimo zrak, kar omogoča boljši pretok segrete vode in s tem optimalnejše ogrevanje. Prav tako je pomembno, da naredimo redni pregled ogrevalne naprave. Več koristnih nasvetov najdete v rubriki Dober nasvet na www.pozitivnaenergija.si.”

KAPITAL: Kakšne so vedenjske navade in pripravljenost za izvajanje ukrepov učinkovite rabe energije?

R. Dolinšek: “Raziskava **REUS** nam kaže, da je spreminjanje potratnih navad ponavadi dolgotrajno in zahteva motiviranost in disciplino. Zato je pomembno, da v učinkovito ravnanje z energijo usmerjamo že otroke. Skoraj tretjina gospodinjstev o učinkovitemu ravna-

Spodbude, predvsem v obliki nepovratnih subvencij, so zelo pomembne in so v preteklih letih tudi pomembno vplivale na zelene spremembe. Polovica gospodinjstev je zamenjala okna.”

nju z električno energijo še ne razmišlja. Tistim, ki razmišljajo, je glavni namen znižati stroške. 6 % anketiranih oziroma po razmisleku tretjini anketiranih pa je spodbuda tudi zmanjšati vplive na okolje.”

KAPITAL: Kako učinkovite pa so spodbude občanom za naložbe rabe obnovljivih virov energije in večje energijske učinkovitosti stanovanjskih stavb?

R. Dolinšek: “Spodbude, predvsem v obliki nepovratnih subvencij, so zelo pomembne in so v preteklih letih tudi pomembno vplivale na zelene spremembe. Polovica gospodinjstev je zamenjala okna. Od tega jih je polovica izvedla menjavo v obdobju med letom 2000 in 2007, kar je v dobri meri zasluga subvencij, ki jih je podeljeval Eko sklad.”

KAPITAL: Ali imate rezultate kakšne primerljive raziskave v razvitih državah? Je kakšna razlika, kako varčujejo tam in kako pri nas?

R. Dolinšek: “Tako celovite raziskave kot je raziskava REUS nismo zasledili nikjer. Primerjava z Evropsko skupnostjo je pokazala, da je razkorak med deklarativno in dejansko učinkovitostjo v Sloveniji večji, kot je v povprečju EU.”

KAPITAL: Ali nameravate v prihodnjem letu pripraviti še kakšne akcije in na čem bo glavni poudarek?

R. Dolinšek: “Z akcijami, ki jih izvajamo v sodelovanju s HSE in drugimi člani mreže Sinergija, vsekakor name-

ravamo nadaljevati v okviru kampanje “**Energija si, bodi učinkovit**.” Trenutno je še prezgodaj, da bi jih najavil, saj so ponavadi vezane na temeljita usklajevanja z investitorji. Upam, da bomo nadaljevali z akcijo “Modra energija za toplotne črpalke”, saj spodbuja način ogrevanja, ki je 100 % vezan na obnovljive vire energije. Imamo pa še nekaj zanimivih idej, ki so vezane na spodbujanje celovitega odnosa do rabe energije in upam, da se bodo v naslednjem letu vsaj delno uresničile.”

KAPITAL: A lahko navedete vsaj pet primerov dobre prakse, kako prihraniti tako pri energiji kot pri denarju?

R. Dolinšek: “Omejil bi se na ukrepe učinkovitega ravnanja, ki niso povezani z investicijami:

- Ne pregreвайте bivalnih prostorov. Vsaka stopinja nad 20°C poveča porabo energije za 6 %. Skoraj dve tretjini anketiranih v raziskavi REUS pravi, da kadar je v stanovanju pretoplo, raje zmanjšajo gretje, kot da bi odprli okno.
- Čeprav je uporaba obnovljivih virov energije še vedno relativno nizka (8 %), se je v primerjavi s preteklim letom podvojila. V prihodnjih 12 mesecih jo ima namen začeti uporabljati približno 3% anketirancev.
- Pranje, strojno sušenje in pomivanje posode vklopite v času cenejše tarife. Tako ravna med 50 in 60 % gospodinjstev, razen pri pomivalnem stroju, kjer se cenejše tarife poslužuje 41 %.
- Ne perite perila na maksimalni temperaturi, ki jo perilo dovoljuje. Največ energije se porabi pri pranju za segre-

vanje tople vode. V primerjavi s preteklim merjenjem opažamo višji delež takšnih, ki perilo perejo na maksimalni temperaturi.

■ Električne aparate izklaplajte iz stanja pripravljenosti, ko jih ne uporabljate. Četrtnina ima pogosto vklopljene aparate, kot so televizija in računalnik, četudi jih ne gleda oziroma uporablja.

■ Namesto prevoza z osebnim avtomobilom uporabljajte javni prevoz, kolo ali pa se odločite za sprehod, če je to izvedljivo. Skoraj polovica gospodinjstev na letno prevozi od vključno pet do petnajst tisoč km, število prevoženih km na leto pa se je v primerjavi z 2010 nekoliko povečalo.

Več uporabnih nasvetov najdete na www.pozitivnaenergija.si.”

KAPITAL: Kako učinkoviti ste s kampanjo “**Energija si, bodi učinkovit**”?

R. Dolinšek: “V zadnjih šestih letih je bilo izvedenih 26 akcij. Že v letu 2009 je kampanjo “**Energija si, bodi učinkovit**”, katere pobudnik je HSE, opazilo polovica Slovencev. Tretjino pa je spodbudila, da so dejansko izvedli vsaj en ukrep v smeri energetske učinkovitosti. Pomembno nam je, da je Ministrstvo za gospodarstvo sprejelo pobudo, da se kampanja “Plačam, kolikor porabim”, namenjena uvajanju obračunavanja stroškov za toploto po porabi v večstanovanjskih in poslovnih stavbah, izvaja v sodelovanju s kampanjo “**Energija si, bodi učinkovit**”. To je pomemben primer doseganja sinergijskih učinkov na področju učinkovite rabe energije, za kar si prizadevamo v agenciji **Informa Echo**.” ■